

רשות ניירות ערך
ISRAEL SECURITIES AUTHORITY

www.isa.gov.il מחלקת תאגידיים

החלטת אכיפה חשבונאית 11-1

פברואר 2011

נושא ההחלטה:

זיהוי וקיבוץ מגזרי פעילות.

תאריך ההחלטה:

אוגוסט 2010.

סוג ותאריך הדיווח:

דוחות כספיים שנתיים ליום 31 בדצמבר 2009 ודוחות כספיים ביניים ליום 31 במרס 2010.

תיאור הטיפול החשבונאי שיושם:

חברה א' (להלן – "החברה") עוסקת, במישרין ובעקיפין באמצעות חברות המוחזקות על ידה, במגוון תחומים בארץ ובח"ל.

החברה הציגה בדוחותיה הכספיים ליום 31 בדצמבר 2009 (להלן – "הדוח השנתי") ובדוחות הביניים לרבעון הראשון של שנת 2010 (להלן – "הדוח הרבעוני"), שלושה מגזרים בני דיווח, כדלקמן:

1. מגזר פרוייקטים למבנים ותשתיות (להלן – "מגזר הפרוייקטים") – פעילות החברה

במגזר זה מבוצעת באופן שהחברה מעניקה ללקוח אפשרות לליווי מלא של כלל השירותים להם הוא זקוק בתחום המבנים והתשתיות. באופן זה, החברה ערוכה ללוות את הלקוח בכל שלבי הפרוייקט המבוקש, החל מהתקנת המערכות האלקטרו-מכאניות בבנין, עובר דרך מתן שירותי בניה וכלה בהתקנה וייצור של מוצרי תשתית חשמליים למבנים תעשייה ותשתיות.

מהדוח עלה כי בשנים 2009, 2008 ו-2007, שיעור ההכנסות מצדדי ג' שיוחסו למגזר זה מתוך כלל הכנסות החברה בדוח המאוחד, לכל אחת מהתקופות, היה כ- 70%.

2. מגזר שירותי אחזקה וסחר – פעילות החברה במגזר זה משלימה את פעילותה במגזר

הפרוייקטים. במסגרת מגזר זה מספקת החברה שירותים למעליות ולמערכות מיזוג אוויר, ניהול ותחזוקת מתקנים, מבני ציבור, תעשייה ומגורים.

3. מגזר פיתוח והקמה של נדל"ן בייזום – החברה עוסקת בפיתוח והקמה של נדל"ן בייזום בישראל ובחו"ל. במסגרת פעילות זו מחזיקה החברה קרקעות בישראל ובחו"ל מתוך כוונה לפתחם.

מבדיקת הדיווחים הפנימיים שהועברו למקבל ההחלטות התפעוליות הראשי (CODM)¹ הנוגעים למגזר הפרוייקטים, על ידי סגל הרשות, ובכללם תוכנית העבודה לשנים 2009 ו-2010, המוצגת בפני מקבל ההחלטות התפעוליות הראשי בחברה בתחילת כל שנת תקציב (להלן – "**הנתונים הנוספים**"), עלה כי מקבל ההחלטות התפעוליות הראשי בחברה, סוקר באופן שוטף, ביחס למגזר הפרוייקטים, נתונים כספיים נפרדים של יחידות משנה המרכיבות את מגזר הפרוייקטים, תוך אבחנה בין הפעילות בארץ לפעילות בחו"ל.

בכלל זה, מקבל ההחלטות התפעוליות הראשי בחברה סוקר באופן שוטף נתונים דוגמת: צבר הזמנות ותקציב מול ביצוע בפועל של יחידות המשנה בפעילותן בארץ ובנפרד סוקר את תוצאות כלל יחידות המשנה ביחד ביחס לפעילותן בחו"ל.

יחידות המשנה אשר תוצאותיהן נסקרות כאמור הינם: פעילות מיזוג האוויר, פעילות המעליות, פעילות חשמל וצנרת, פעילות אנרגיה ותשתיות, פעילות הבנייה (בה החברה פועלת כקבלן של שלד הבניין בלבד) וכאמור לעיל תוצאות כלל היחידות הנ"ל בפרוייקטים אשר מבצעת החברה בחו"ל (להלן – "**יחידות המשנה**").

זאת ועוד, מהנתונים הנוספים עולה כי כל יחידת משנה מנוהלת באופן עצמאי כ"מרכז רווח" נפרד, על ידי מנהלים עצמאיים, אשר מציגים בפני מקבל ההחלטות התפעוליות הראשי את יעדיהם ביחס לשנה הקרובה, במסגרת תוכנית העבודה, בפילוח זהה לפילוח האמור לעיל.

עמדת החברה הייתה כי מתכונת הגילוי המגזרי שכללה בדוחותיה הכספיים, מצייתת להוראות IFRS 8 (להלן – "**התקן**") וזאת מכח שני הנימוקים החלופיים הבאים:

- לטענת החברה, השירותים המוענקים על ידי הינם שירותים שונים הניתנים לאורך "מחזור החיים" (LIFE CYCLE) של פרויקט, הכולל שלושה פרקים עיקריים בחיי הפרוייקט: שלב הייזום, שלב ההקמה ושלב השירות והתפעול. זאת, כחלק מאסטרטגיה עסקית הדוגלת ב"יתרון לגודל" ואשר בבסיסה היכולת לספק ללקוחותיה את מכלול השירותים הקשורים בהקמת פרויקטים.
- על רקע האמור ולעמדת החברה, אמנם, למקבל ההחלטות התפעוליות הראשי מוצג מידע כספי המתייחס גם ליחידות משנה אך מידע זה אינו תומך באסטרטגיה העסקית של החברה אשר אינה מבחינה בין סוגי השירותים המסופקים בשלב הקמת הנכס ומידע זה הינו בבחינת מידע משלים בלבד. לפיכך, לטענת החברה המידע הכספי המוצג ביחס ליחידות המשנה אשר מציג פילוחים נוספים של יחידות משנה המרכיבות את מגזר הפרוייקטים, נועד לסייע למקבל ההחלטות התפעוליות הראשי בהבנת תוצאות הפעילות של מגזר הפרוייקטים עצמו ואינו משמש את מקבל ההחלטות התפעוליות הראשי להקצאת משאבים בין אותן יחידות משנה;

¹ כהגדרת מונח זה בתקן דיווח כספי בינלאומי 8 (IFRS 8).

• אף אם נראה ביחידות המשנה כמגזרי פעילות, הרי שלעמדת החברה מתכונת הגילוי המגזרי בדוחותיה הכספיים נאותה וזאת על בסיס הוראות התקן בדבר קיבוץ מגזרי פעילות. היינו, לעמדת החברה, ליחידות המשנה יש מאפיינים כלכליים דומים ופעילותם דומה בכל יתר הסממנים האיכותיים הקבועים בתקן בנוגע לקיבוץ מגזרים בני דיווח. בהתאם לכך, לטענת החברה, מבחינת הסממנים הרלוונטים לקיבוץ מגזרי פעילות הקבועים בתקן, עולה כי:

- שיעור הרווחיות התפעולית של יחידות המשנה לאורך זמן – לטענת החברה יחידות המשנה הינן בעלות מאפיינים כלכליים דומים המציגים ביצועים כספיים דומים לזמן ארוך. כך לדוגמה, שיעור הרווחיות התפעולית של מרבית יחידות המשנה לאורך זמן, הינו נמוך יחסית ובעל שונות נמוכה בין יחידות המשנה.
- מהות המוצרים והשירותים ומהות תהליכי הייצור – כלל המוצרים והשירותים המסופקים במסגרת מגזר הפרוייקטים מוענקים כפתרון כולל ללקוחות החברה המספקים פתרונות בשרשרת הערך המלאה שהחברה מציעה ללקוחותיה והינם דומים במהותם. זאת ועוד, לטענת החברה, כלל המוצרים והשירותים המוענקים במסגרת מגזר הפרוייקטים מאופיינים ב: (1) סיכון ביצוע שהינו סיכון קבלני, (2) נדרשת בגינם העמדת ערבויות, (3) עושים שימוש בקבלני משנה, (4) דורשים ניהול ארוך טווח, (5) דורשים עבודה הנדסית של תכנון, ביצוע ופיקוח לרבות גמר, צבר הזמנות לביצוע וכדומה.
- סוג או קבוצת הלקוחות למוצרים ולשירותים – כלל השירותים והמוצרים המסופקים במסגרת מגזר הפרוייקטים מסופקים לקבוצת לקוחות שהינה דומה ומורכבת מלקוחות עסקיים בתחום התשתיות, התעשייה והבניה ולא מלקוחות פרטיים.
- השיטות שמשמשות להפצת המוצרים או לאספקת השירותים – השיטות של כלל המוצרים והשירותים הינן שיטות דומות. בכל פרויקט קיים מנהל פרויקט ותמחירן אשר מבצעים תמחור כולל של הפרוייקט המוצע. לרוב, בפרוייקטים השונים מבוצעת פנייה לקבלת פרויקט באמצעות השתתפות במכרז.

החלטת סגל הרשות:

לעמדת סגל הרשות, הטיפול החשבונאי אשר יושם על ידי החברה בדוח השנתי ובדוח הרבעוני בנוגע לגילוי המגזרי, לא היה נאות.

סגל הרשות לא קיבל את עמדת החברה כי בנסיבות העניין יחידות המשנה אינן עולות כדי מגזרי פעילות וכן לא קיבל את טענת החברה החלופית, לפיה ניתן היה לקבץ את כלל יחידות המשנה, בארץ ובחו"ל, למגזר בר דיווח אחד.

לעמדת סגל הרשות, על בסיס המידע שהוצג בפני מקבל החלטות התפעוליות הראשי ואופן קבלת החלטות בדבר הקצאת משאבים בחברה, כמו גם על רקע מאפיינים שונים (כלכליים ואחרים) בין הפעילות בארץ לפעילות בחו"ל היה על החברה לפצל את מגזר הפרוייקטים למגזר פרויקטים בישראל ומגזר פרויקטים בחו"ל.

בסיס להחלטה:

זיהוי מגזרי פעילות:

סעיף 5 לתקן קובע כי: "מגזר פעילות הוא רכיב של ישות:

- א. אשר עוסק בפעילויות עסקיות שמהן הוא עשוי להניב הכנסות ובגינן עשויות להתהוות לו הוצאות,
- ב. אשר התוצאות התפעוליות שלו נסקרות באופן סדיר על ידי מקבל ההחלטות התפעוליות הראשי של הישות כדי לקבל החלטות לגבי משאבים שיוקצו למגזר וכדי להעריך את ביצועי המגזר, וכן
- ג. אשר קיים לגביו מידע כספי נפרד זמין".

יחידות המשנה הינן יחידות עסקיות אשר מאוגדות כישויות משפטיות נפרדות או כחטיבות שונות במסגרת אותה ישות משפטית. לכל יחידת משנה קיים מידע כספי נפרד וזמין. יתר על כן, מהנתונים הנוספים שנבחנו על ידי סגל הרשות, עולה כי מקבל ההחלטות התפעוליות הראשי סוקר באופן סדיר נתונים כספיים אודות פעילויות יחידות המשנה. מנתונים אלו עולה כי הסקירה השוטפת נעשית, בין היתר, לצורך: פיקוח אודות ביצועי היחידות בפועל אל מול התקציב המתוכנן, פיקוח אודות אופן ניהול היחידות על ידי מנהליהם לצורך תגמולם או לחלופין החלפתם, ניתוח שוטף של כדאיות כלכלית בהמשך פעילות החברה במסגרת אותן יחידות עסקיות וכדומה.

זאת ועוד, סעיף 9 לתקן קובע כי: "ככלל, למגזר פעילות יש מנהל מגזר שכפוף ישירות למקבל ההחלטות התפעוליות הראשי, ושומר על קשר סדיר עם מקבל ההחלטות התפעוליות הראשי כדי לדון בפעילויות תפעוליות, תוצאות כספיות או תחזיות של המגזר או תוכניות למגזר". כאמור לעיל, מהנתונים הנוספים, עולה כי בתחילת כל שנת תקציב, מנהלי יחידות המשנה מציגים בפני מקבל ההחלטות התפעוליות הראשי את התחזיות והתוכניות העתידיות שלהם לשנת התקציב העוקבת, ביחס לכל יחידת משנה. כחלק מהליך זה, מקבל ההחלטות התפעוליות הראשי מקיים דיון אודות יעדי יחידות המשנה ובמקרה הצורך אף משנה חלק מהיעדים. על רקע האמור, לעמדת סגל הרשות, יחידות המשנה מקיימות את כל התנאים הקבועים בתקן, כאמור לעיל, לצורך זיהוין כמגזרי פעילות.

קיבוץ מגזרי פעילות בני דיווח:

סעיף 12 לתקן קובע כי: "לעיתים קרובות, מגזרי פעילות מציגים ביצועים כספיים דומים לזמן ארוך אם יש להם מאפיינים כלכליים דומים. לדוגמה, ניתן לצפות למרווחים גולמיים ממוצעים דומים לזמן ארוך של שני מגזרי פעילות, אם המאפיינים הכלכליים שלהם דומים. ניתן לקבץ שני מגזרי פעילות, או יותר, למגזר פעילות אחד אם הקיבוץ הוא עקבי לעיקרון המרכזי של תקן זה, למגזרים יש מאפיינים כלכליים דומים, והמגזרים דומים בכל אחד מהנושאים הבאים:

א. מהות המוצרים והשירותים;

ב. מהות תהליכי הייצור;

ג. סוג או קבוצת הלקוחות למוצרים ולשירותים שלהם;

ד. השיטות שמשמשות להפצת המוצרים או להספקת השירותים; וכן

ה. אם מתאים, מהות הסביבה המפקחת, לדוגמה, בנקאות, ביטוח או שירותים ציבוריים".

כאמור לעיל, לעמדת החברה, כל יחידות המשנה עומדות בכל הקריטריונים הקבועים בתקן בנוגע לקיבוץ מגזרי בני דיווח. סגל הרשות לא התערב בעמדת החברה המפורטת לעיל בכל הנוגע לקיבוצם של יחידות המשנה, למעט קיבוץ הפעילות בחו"ל יחד עם הפעילות בארץ – כמפורט להלן.

מהנתונים הנוספים שנמסרו לידי סגל הרשות, עולה כי שיעור הרווחיות התפעולית לאורך זמן של כלל יחידות המשנה בישראל הינו נמוך ביחס לשיעור הרווחיות התפעולית של הפעילות בחו"ל לאורך זמן.

לעמדת סגל הרשות, השוני בשיעור הרווחיות התפעולית לאורך זמן בין הפעילות בחו"ל לפעילות בארץ, יחד עם העובדה שלפעילות בחו"ל מאפיינים נוספים השונים במהותם מאלו של הפעילות בארץ (סיכונים מטבע וכד'), מעידים כי לפעילות בחו"ל סיכונים ותשואות השונים באופן מהותי מאלו של הפעילות בארץ ומשכך קיבוצם לכדי מגזר אחד אינו עקבי עם העיקרון המרכזי של התקן ואינו אפשרי בהתאם להוראות התקן כאמור לעיל.

תיאור התיקון:

החברה קיבלה את עמדת סגל הרשות ותיקנה את הדוח השנתי והדוח הרבעוני, בדרך של הצגה מחדש, על מנת לשקף בהם מתכונת גילוי מגזרי המפצלת את מגזר הפרוייקטים, למגזר פרווייקטים בישראל ומגזר פרווייקטים בחו"ל.

בעקבות התיקון, שיעור ההכנסות שיוחס למגזר הפרוייקטים בחו"ל מתוך כלל הכנסות החברה במאוחד, בשנים 2009, 2008 ו-2007, היה כ- : 23%, 22% ו-15%, בהתאמה.